

Επιστολή πρώτη:

Μετά την εκλογική νίκη το 2009, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ της οποίας ηγήθηκα, ανέλαβε να επιτελέσει το εξαιρετικά δύσκολο καθήκον να αντιμετωπίσει μια τεράστια δημοσιονομική κρίση. Αυτή η κρίση έφερε την Ελλάδα στο χείλος της χρεοκοπίας.

Όχι μόνο η Ελλάδα, αλλά ολόκληρη η Ευρωζώνη αντιμετώπισαν μια κατάσταση χωρίς προηγούμενο. Ποτέ στο παρελθόν κράτος-μέλος της Ευρωζώνης δεν είχε αντιμετωπίσει τόσο σκληρές και φοβικές αντιδράσεις των αγορών, κερδοσκοπικές επιθέσεις, την αναπάντεχη και παράλογη άνοδο του κόστους δανεισμού. Η κατάσταση αυτή μεταφράστηκε σε μια δυσοίωνη πραγματικότητα: η βιώσιμη εξυπηρέτηση του εθνικού χρέους της Ελλάδας κατέστη αδύνατη.

Η Ελλάδα αποτέλεσε περίπτωση όπου δοκιμάστηκε η Ευρώπη και η Ευρωζώνη ως προς τη διαχείριση της κρίσης.

Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ακόμη και αν αυτό έμοιαζε ως βραδεία διαδικασία για τα δεδομένα των αγορών, συγκροτήσαμε έναν μηχανισμό υποστήριξης σε στενή συνεργασία με τους θεσμικούς μας εταίρους και με τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Από κοινού διαμορφώσαμε ένα σχέδιο διάσωσης και προσαρμογής της Ελληνικής οικονομίας.

Το πρόγραμμα αυτό πέτυχε στο να αποφευχθεί η καταστροφή μιας χρεοκοπίας, ενώ ταυτόχρονα διασφάλισε τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη.

Η κοινή αυτή προσπάθεια και το πρόγραμμα δεν θα είχαν καταστεί δυνατά αν δεν υπήρχε η αλληλεγγύη των Ευρωπαίων πολιτών και των Ευρωπαϊκών Κοινοβουλίων και Κυβερνήσεων απέναντι στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των Κυβερνήσεων που συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΝΤ. Τούτο εκτιμήθηκε ιδιαίτερος και θα ήθελα να το επαναλάβω για άλλη μια φορά.

Και βεβαίως, το πρόγραμμα αυτό δεν θα είχε καμιά πιθανότητα επιτυχίας χωρίς τις πολλές θυσίες που έκαναν και συνεχίζουν να κάνουν οι Έλληνες πολίτες.

Επιθυμώ να επισημάνω το σημείο αυτό διότι το κύριο βάρος της κρίσης ανέλαβαν οι Ευρωπαίοι πολίτες.

Και αυτό έγινε πράξη όχι μόνο εξ ονόματος κάθε κράτους-μέλους ξεχωριστά, αλλά επίσης και στο όνομα της επιβίωσης και της ισχύος της Ένωσής μας και του κοινού μας νομίματος.

Οι όροι του αρχικού προγράμματος βελτιώθηκαν τον Μάρτιο και στη συνέχεια τον Ιούλιο του 2011, πριν καταλήξουμε στη κρίσιμη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 26-27 Οκτωβρίου 2011.

Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της περιόδου επιτεύχθηκαν πολλοί στόχοι, τόσο στο πεδίο της δημοσιονομικής προσαρμογής, ιδίως υπό συνθήκες συνεχιζόμενης και βαθείας ύφεσης η οποία

ξεκίνησε το 2008, όσο και στο πεδίο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Βεβαίως, υπήρξαν καθυστερήσεις και προβλήματα λόγω του μεγέθους της απαιτούμενης προσπάθειας, προβλήματα ικανότητας εφαρμογής, απουσίας πολιτικής συναίνεσης που απαιτείται για την επιτέλεση μιας τέτοιας αποστολής, ενώ υπήρξε και έντονη κακοφωνία παγκοσμίως όπως και εντός της Ευρωζώνης αναφορικά με το τι θα έπρεπε να γίνει.

Εξαιτίας του μεγέθους και του εύρους των αλλαγών στην Ελλάδα, του δυσχερούς διεθνούς περιβάλλοντος και των χρονικών περιορισμών του προγράμματος μας, πίστευα πάντα σταθερά ότι μια κυβέρνηση που θα είχε την ευρύτερη δυνατή στήριξη ήταν αναγκαία για την εκπλήρωση αυτής της εθνικής προσπάθειας.

Για να επιτευχθεί αυτό, ήταν αναγκαίο είτε ένα δημοψήφισμα που θα κινητοποιούσε την Ελληνική κοινωνία στο σύνολο της, είτε μια κυβέρνηση που θα την στήριζε ένας ευρύτερος συνασπισμός κομμάτων, συμπεριλαμβανομένου του κόμματος της μείζονος αντιπολίτευσης. Αυτό κατέστησα και ιδιαίτερος σαφές κατά τη διάρκεια των πρόσφατων συζητήσεων που είχα στις Κάννες.

Παρά το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, ανέλαβα όλες τις απαιτούμενες πρωτοβουλίες, προκειμένου να συγκροτηθεί Κυβέρνηση συνεργασίας με τα κόμματα της ΝΔ και του ΛΑΟΣ υπό την πρωθυπουργία του κ. Λουκά Παπαδήμου.

Ο σχηματισμός της νέας Κυβέρνησης επιτρέπει στη χώρα μας να προχωρήσει στα απαραίτητα βήματα για την υλοποίηση της απόφασης της 26-27 Οκτώβριου, καθώς και των συναφών πολιτικών που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση και πηγάζουν από αυτή. Στηρίζουμε πλήρως την σημερινή Κυβέρνηση στην υλοποίηση αυτών των καθηκόντων της. Πιστεύουμε ότι η άμεση υλοποίηση του πακέτου αυτού εξυπηρετεί τα μέγιστα το συμφέρον του Ελληνικού λαού και της Ευρωζώνης στο σύνολό της.

Περιττό να τονίσω ότι παραμένουμε δεσμευμένοι στην εφαρμογή των πολιτικών του οικονομικού προγράμματος, όπως αυτές έχουν επικαιροποιηθεί, και ότι προσβλέπουμε στη συνεργασία με τους θερμικούς μας εταίρους, την ΕΕ, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ, για την προετοιμασία και υλοποίηση του νέου τριετούς προγράμματος για το διάστημα 2012-2014, όπως αποφασίστηκε στις 26-27 Οκτωβρίου. Αυτό και θα γίνει με τρόπο, ώστε να τηρηθούν οι στόχοι τους οποίους συμφωνήσαμε στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος.

Η πλήρης υλοποίηση των πολιτικών που έχουν αποφασιστεί, καθώς και της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 26-27 Οκτωβρίου, συμπεριλαμβανομένου και του νέου PSI, αναμένεται να μειώσει περαιτέρω το δημοσιονομικό έλλειμμα, να δημιουργήσει πρωτογενή πλεονάσματα για πρώτη φορά μετά το έτος 2002, και να μειώσει σημαντικά το δημόσιο χρέος.

Τα αποτελέσματα αυτά θα δημιουργήσουν μια εντελώς νέα πραγματικότητα για την Ελλάδα, επιφέροντας μεγαλύτερη καινοτομία σε θέματα σχεδιασμού πολιτικών, πιο αποτελεσματικές

πολιτικές ανάπτυξης, επιχειρήσεις και δομές πιο ανταγωνιστικές, όπως και μια οικονομία με τα απαραίτητα μέσα και τη θεσμική δυνατότητα για να καταπολεμήσει τις ανισότητες, να διασφαλίζει δικαιοσύνη και να ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Η Ελλάδα είναι χώρα με τεράστιες δυνατότητες. Η επένδυσή σας στην Ελλάδα του σήμερα αποτελεί επένδυση σε μια βιώσιμη, διαφανή και δίκαιη οικονομία για το αύριο. Αξίζει της εμπιστοσύνης των πολιτών σας και συνδέεται με τις υψηλότερες προσδοκίες του Ελληνικού λαού.

Επιστολή δεύτερη:

Απέστειλα σήμερα επιστολή προς τον Πρόεδρο του Eurogroup και τους τρεις θεσμικούς μας εταίρους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) με την οποία δηλώνω με σαφήνεια τη δέσμευση του ΠΑΣΟΚ και της κοινοβουλευτικής μας πλειοψηφίας, προς τη νέα πολυκομματική κυβέρνηση, τις πολιτικές του υφιστάμενου οικονομικού προγράμματος, όπως αυτές έχουν επικαιροποιηθεί, την ετοιμότητα μας να προχωρήσουμε άμεσα στη διαπραγμάτευση και τη συνακόλουθη εφαρμογή του νέου προγράμματος για τα έτη 2012-2014, και βεβαίως τη δέσμευσή μας για την υλοποίηση της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 26-27 Οκτωβρίου.

Ωστόσο, έκρινα σκόπιμο να απευθυνθώ σε εσάς για να επισημάνω κρίσιμα σημεία καθώς και τα διδάγματα που αποκομίσαμε με βάση την εμπειρία των δυο προηγούμενων ετών.

Δεν το κάνω για ιστορικούς λόγους, αλλά για να επισημάνω πιθανές κινδύνους στο εγγύς μέλλον και οι οποίοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν εμπόδιο στην επιτυχία μας, στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά.

Η τεράστια δημοσιονομική κρίση που έφερε την Ελλάδα στο χείλος της χρεοκοπίας ήταν χωρίς προηγούμενο, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για την ίδια την Ευρωζώνη.

Ποτέ στο παρελθόν κράτος-μέλος της Ευρωζώνης δεν είχε αντιμετωπίσει τόσο σκληρές και φοβικές αντιδράσεις των αγορών, κερδοσκοπικές επιθέσεις, την αναπάντεχη και παράλογη άνοδο του κόστους δανεισμού. Η κατάσταση αυτή μεταφράστηκε σε μια δυσοίωνη πραγματικότητα: η βιώσιμη εξυπηρέτηση του εθνικού χρέους της Ελλάδας κατέστη αδύνατη.

Βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια τριπλή αποτυχία:

- την αποτυχία της προηγούμενης κυβέρνησης της χώρας να διαχειριστεί με υπευθυνότητα τον προϋπολογισμό και την οικονομία της.
- την αποτυχία των θεσμών της ΕΕ να διασφαλίσουν ότι ένα κράτος μέλος τηρεί τους κανόνες του Μάαστριχτ, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα βρισκόταν υπό δημοσιονομική επιτήρηση.

- την αποτυχία της Ευρωζώνης και της Ευρώπης συνολικά να προλάβουν τα συστημικά προβλήματα του Ευρώ και ταυτόχρονα να ρυθμίσουν τις αγορές και το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ιδίως μετά την οικονομική κρίση του 2008.

Η Ελλάδα αποτέλεσε περίπτωση όπου δοκιμάστηκε η Ευρώπη και η Ευρωζώνη ως προς τη διαχείριση της κρίσης.

Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ακόμη και αν αυτό έμοιαζε ως βραδεία διαδικασία για τα δεδομένα των αγορών, συγκροτήσαμε έναν μηχανισμό υποστήριξης σε στενή συνεργασία με τους θεσμικούς μας εταίρους και με τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Από κοινού διαμορφώσαμε ένα σχέδιο διάσωσης και προσαρμογής της Ελληνικής οικονομίας.

Το πρόγραμμα αυτό πέτυχε στο να αποφευχθεί η καταστροφή μιας χρεοκοπίας ενώ ταυτόχρονα διασφάλισε τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη.

Η κοινή αυτή προσπάθεια και το πρόγραμμα δεν θα είχαν καταστεί δυνατά αν δεν υπήρχε η αλληλεγγύη των Ευρωπαίων πολιτών και των Ευρωπαϊκών Κοινοβουλίων και Κυβερνήσεων απέναντι στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των Κυβερνήσεων που συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΝΤ. Τούτο εκτιμήθηκε ιδιαίτερος και θα ήθελα να το επαναλάβω για άλλη μια φορά.

Και βεβαίως, το πρόγραμμα αυτό δε θα είχε καμιά πιθανότητα επιτυχίας χωρίς τις πολλές θυσίες που έκαναν και συνεχίζουν να κάνουν οι Έλληνες πολίτες.

Επιθυμώ να επισημάνω το σημείο αυτό διότι το κύριο βάρος της κρίσης ανέλαβαν οι Ευρωπαίοι πολίτες.

Και αυτό έγινε πράξη όχι μόνο εξ ονόματος κάθε κράτους μέλους ξεχωριστά αλλά επίσης και στο όνομα της επιβίωσης και της ισχύος της ένωσης μας και του κοινού μας νομίσματος.

Η Ελλάδα κατάφερε να περιορίσει εντυπωσιακά το έλλειμά της, παρά τα αντίθετο θόρυβο στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Καμιά άλλη χώρα της Ευρωζώνης δεν έχει καταφέρει παρόμοια μείωση σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Ωστόσο, όπως έχω δηλώσει κατ' επανάληψη, το έλλειμμα και το χρέος ήταν μόνο η κορυφή του παγόβουνου.

Το βαθύτερο πρόβλημα, όπως δήλωσα, κατά την πρώτη μου ήδη συμμετοχή σε συνάντηση του

Συμβουλίου το 2009, ήταν η αναγκαιότητα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα ενισχύουν τη δυνατότητα της Ελλάδας να αναπτύξει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της ώστε η ελληνική οικονομία να μη βασίζεται σε δάνειες δυνάμεις, αλλά να γίνει ανταγωνιστική, βιώσιμη καθώς και πιο δίκαιη, διαφανής, βασισμένη στους κανόνες κράτους δικαίου όπου όλοι μοιράζονται εξίσου το βάρος ή τους καρπούς της κοινωνίας.

Αν οι μεταρρυθμίσεις αυτές είχαν υλοποιηθεί νωρίτερα, δεν θα είχαμε φτάσει σε αυτό το σημείο κατάρρευσης της ελληνικής οικονομίας.

Επομένως βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια διπλή πρόκληση: τη μείωση του ελλείμματος και ταυτόχρονα μεγάλες αλλαγές στην ελληνική νομοθεσία, τη διοίκηση, τη διακυβέρνηση και τις οικονομικές δομές.

Αυτές οι δυο προτεραιότητες δεν ήταν πάντα πολιτικά συμβατές καθώς ο πόνος των μεγάλων περικοπών περιόριζε το πολιτικό κεφάλαιο για προσπάθεια πιο βαθιών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Εντούτοις, η Ελλάδα προχώρησε μπροστά με μια πιο φιλόδοξη ατζέντα μεταρρυθμίσεων, την πιο φιλόδοξη των τελευταίων 35 χρόνων.

Από τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος ως το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων, από την πλήρη διαφάνεια στο δημόσιο τομέα και τις κρατικές δαπάνες ως τη μεταρρύθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, για να περιοριστώ μόνο σε λίγα παραδείγματα αλλαγών μέσα σε διάστημα μικρότερο των δύο ετών.

Μια αδυναμία την οποία επεσήμανα εξαρχής, και την οποία μόνο πρόσφατα συνειδητοποίησε η τρόικα, αφορούσε το ζήτημα της υλοποίησης και εφαρμογής. Αυτό δεν είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης. Αφορά πολύ περισσότερο στην έλλειψη αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης να φέρει σε πέρας καινοτόμες και ριζοσπαστικές αλλαγές σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Για αυτόν το λόγο η Ελλάδα ζήτησε και έλαβε τεχνική βοήθεια από τα κράτη-μέλη και τα Ευρωπαϊκά όργανα.

Με την πολύτιμη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σε συντονισμό με την Ελληνική Κυβέρνηση προχωρούμε τώρα γρήγορα στην ενίσχυση της ικανότητας εφαρμογής των αλλαγών, σε κρίσιμους τομείς όπως για παράδειγμα την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, τις ηλεκτρονικές προμήθειες για την ενίσχυση της διαφάνειας και την χρηστή διακυβέρνηση, τον περιορισμό της γραφειοκρατίας για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας, την αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης και της κατάρτισης, τη μεταρρύθμιση του συστήματος

απονομής της δικαιοσύνης που δεν είχε καταφέρει να διασφαλίσει ένα αίσθημα κράτους δικαίου, την αναδιοργάνωση των πολιτικών απασχόλησης, τη δημιουργία του κτηματολογίου, την αποτελεσματική απορρόφηση των πόρων της ΕΕ, ώστε να στηρίξουμε την περιφερειακή ανάπτυξη και τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, την αξιοποίηση των ιδιωτικοποιήσεων και της δημόσιας περιουσίας για να εγγυηθούμε τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδιωτικές εγχώριες και ξένες επενδύσεις καθώς και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές είναι ιστορικών διαστάσεων και στο τέλος θα αποτελέσουν την προμετωπίδα μιας νέας και ισχυρότερης Ελλάδας.

Υπάρχουν τουλάχιστον τρεις περαιτέρω προϋποθέσεις για την επιτυχία του προγράμματος.

Καταρχήν, είναι η ενίσχυση του κράτους δικαίου σε όλη την Ελληνική κοινωνία και στην διοίκηση. Είναι ειδικότερα, η δημιουργία ενός νέου φορολογικού συστήματος, ο εκσυγχρονισμός της δικαιοσύνης, ώστε να βοηθηθεί περισσότερο η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της διαφθοράς και των διαφόρων συμφερόντων που νιώθουν σήμερα την απώλεια των απαράδεκτων προνομίων τους.

Επίσης, προϋπόθεση αποτελεί η αναδιάρθρωση των κοινωνικών υπηρεσιών για τη γρήγορη αντιμετώπιση της ανεργίας, την κατάρτιση των νέων, των γυναικών και των μεταναστών, την αποτελεσματική αντιμετώπιση της αυξανόμενης φτώχειας, ώστε να διατηρηθεί και να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή σε αυτή τη μεταβατική φάση της οικονομίας μας.

Τρίτον, η δημοσιονομική πειθαρχία και λιτότητα αφ' εαυτές δεν μπορούν να επιλύσουν τα γενικότερα ζητήματα ανάπτυξης που αφορούν την ευρωζώνη.

Η δημοσιονομική υπευθυνότητα είναι απαραίτητη για όλα τα κράτη-μέλη. Αλλά η δημοσιονομική λιτότητα από μόνη της δεν θα λύσει τα προβλήματά μας.

Δεν είμαι υπέρ της άποψης να ρίξουμε χρήμα αδιακρίτως για να λυθεί το πρόβλημα της ανάπτυξης καθώς αυτό είχε τις αντίθετες επιπτώσεις στην περίπτωση της Ελλάδας.

Δεν τόνωσε την οικονομία μας, αλλά οδήγησε σε αύξηση της κατανάλωσης και των εισαγωγών, σε μείωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων, διόγκωσε τις δαπάνες, αύξησε τη σπατάλη και τελικά διόγκωσε το χρέος. Έφερε μάλιστα την Ελλάδα σε ύφεση το 2008 και το 2009.

Ωστόσο, αυτό που χρειάζεται είναι μια συστηματική στρατηγική ανάπτυξης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μια ανταγωνιστική Ευρώπη σημαίνει επενδύσεις σε ποιότητα. Δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε

απλώς στη βάση των τιμών και των μισθών.

Επενδύσεις σε πράσινη ενέργεια, πανευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας, ευρυζωνικά δίκτυα, υποδομές μεταφορών, εκπαίδευση και καινοτομίες ευρείας κλίμακας, θα ενοποιήσουν την αγορά μας, θα προσδώσουν συγκριτικά μας πλεονεκτήματα στην ήπειρό μας και θα απελευθερώσουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό το δυναμικό των πολιτών μας και της βιομηχανίας μας. Η επένδυση αυτή θα φέρει επίσης ξανά θέσεις εργασίας καθώς και νέα έσοδα για τους προϋπολογισμούς μας.

Οι προϋπολογισμοί μας στην ΕΕ θα πρέπει να ενισχυθούν μέσω της υιοθέτησης ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, φόρου εκπομπών αερίων ρύπων και μέσω άλλων μέσων όπως τα ευρωμόλογα για επενδύσεις.

Τα λεγόμενα Ομόλογα Σταθερότητας που προτείνει η Επιτροπή δε θα σταθεροποιήσουν απλώς την ΕΕ έναντι των αγορών ομολόγων αλλά θα μοχλεύσουν επίσης την ικανότητά μας να προσελκύσουμε ιδιωτικά ή εθνικά κεφάλαια για επένδυση στο Ευρώ ως αποθεματικό νόμισμα όσο και για επενδύσεις σε προγράμματα υποδομών.

Παράλληλα πρέπει να εξετάσουμε σοβαρά και τάχιστα την ανάγκη καθιέρωσης δανειοδότη εσχάτης ανάγκης, ρόλο τον οποίο διαδραματίζουν σε άλλες αναπτυγμένες χώρες οι κεντρικές τράπεζες.

Αυτό θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συνολικής μας στρατηγικής για να αντιμετωπίσουμε την τωρινή επιδεινούμενη κρίση του ευρώ.

Αντλώντας από την εμπειρία μου των δύο τελευταίων ετών, θα συνηγορήσω επίσης στην ανάγκη για περισσότερη Ευρώπη, όχι λιγότερη.

Κατά την άποψή μου, αυτό περιλαμβάνει την ενίσχυση της ικανότητας εποπτείας των κρατών-μελών, μια ισχυρότερη Ενωσιακή και οικονομική διακυβέρνηση. Οι αντίστοιχες αποφάσεις μας στην κατεύθυνση αυτή ήταν θετικές.

Δεν αρκεί όμως η εποπτεία των κρατών-μελών.

Κινηθήκαμε με βραδύτητα στην προσπάθεια της εποπτεία και αναδιοργάνωσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ευρώπη, οπότε σήμερα οι τράπεζές μας για άλλη μια φορά 'παγώνουν' μετά την κρίση του 2008. Έχουν καταστεί αδύναμες να χρηματοδοτήσουν την πραγματική οικονομία, βαθαίνοντας περισσότερο την κρίση ανάπτυξης και χρέους.

Παρά το ότι, στις αποφάσεις μας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, συχνά καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να βελτιώσουμε τη δημοκρατική εποπτεία των οίκων αξιολόγησης, να

τύχουν ρύθμισης τα συμβόλαια CDS, να καταπολεμηθεί η κερδοσκοπία, να αποκαλύψουμε τους φορολογικούς παραδείσους και να υπάρξει διαφάνεια στην περίπτωση τους, στην πράξη δεν το κατορθώσαμε.

Έτσι, ενώ εποπτεύουμε τα κράτη-μέλη για την συμπεριφορά τους, αποδειχτήκαμε αδύναμοι σε αυτά τα άλλα μέτωπα.

Ωστόσο αυτό επηρέασε άμεσα την επιτυχία του μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων μας. Πρόδηλο παράδειγμα αυτό της φοροδιαφυγής. Στην Ελλάδα φορολογούμε αυτούς που μπορούμε. Ωστόσο, εξαιτίας της ύπαρξης φορολογικών παραδείσων στην Ευρώπη αλλά και ανά τον κόσμο, πολλοί είναι εκείνοι που ξεφεύγουν από τις φορολογικές αρχές με αποτέλεσμα να χάνουμε πολύτιμα έσοδα τα οποία ανήκουν στον Ελληνικό λαό. Αυτό είναι άδικο αλλά και υπονομεύει την επιτυχία μας.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των αποφάσεών μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εμπειρία μου συνίσταται στο ότι απομακρυνθήκαμε σταθερά από την κοινοτική μέθοδο κινούμενοι προς διακυβερνητική μέθοδο. Και από τη διακυβερνητική μέθοδο τώρα κινηθήκαμε προς την κατεύθυνση της λήψης αποφάσεων από μια ομάδα εκπροσώπων κάποιων οργάνων και θεσμών της ΕΕ και ολίγων κρατών-μελών.

Κατανοώ την αναγκαιότητα για ταχύτητα σε μια κατάσταση διαχείρισης κρίσης. Αυτό όμως, δε σήμανε μόνο την έλλειψη διαφάνειας και συμμετοχής στη συλλογική διαδικασία λήψης αποφάσεων αλλά αύξησε και τη σύγχυση και οδήγησε σε αποφάσεις με ελλιπή προετοιμασία. Αποξένωσε περαιτέρω τους λαούς μας, καθώς οι πολίτες νιώθουν ότι έχουν ελάχιστη ή και καθόλου επιρροή.

Ένα παράδειγμα ήταν η απόφαση της Deauville που οδήγησε στην πρόταση για συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα υπό τους κανόνες του νέου μηχανισμού ESM.

Παρότι, είμαι επί της αρχής υπέρ της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και σήμερα διαπραγματευόμαστε ακριβώς τη συμμετοχή των ιδιωτών στην επίτευξη της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους, ο τρόπος με τον οποίον αναπτύχθηκε αυτή η πρόταση προκάλεσε σοκ τις αγορές σε μια ιδιαίτερος κρίσιμη στιγμή.

Θυμίζω ότι τον Οκτώβριο του 2010 η Ελλάδα βρισκόταν σε καλό δρόμο και οι διαφορές επιτοκίων έβαιναν μειούμενες αργά αλλά σταθερά.

Με τη συζήτηση για τη συμμετοχή των ιδιωτών, προκαλέσαμε μια αυτοεκπληρούμενη προφητεία. Οι χώρες που έμοιαζαν πιο ευάλωτες αμέσως θεωρήθηκαν παθητικό για τους ιδιώτες επενδυτές.

Και έτσι σύντομα οι διαφορές επιτοκίων εκτοξεύθηκαν όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και άλλες χώρες όπως η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, οι οποίες τελικά οδηγήθηκαν να υιοθετήσουν

πρόγραμμα παρόμοιο με το δικό μας.

Το συμπέρασμά μου είναι πως, παρά το ότι βρισκόμαστε σε συνθήκες διαχείρισης κρίσης, χρειαζόμαστε μεγαλύτερη, όχι μικρότερη, συμμετοχή των κρατών-μελών και των οργάνων της ΕΕ, και των πολιτών μας στη νέα Ευρώπη που δημιουργούμε. Αυτό είναι απαραίτητο για να εγγυηθούμε τη βιωσιμότητα και την επιτυχία. Πρόκειται για μια δημοκρατική πρόκληση που αντιμετωπίζουμε και αφορά εμάς και το μέλλον της Ευρώπης.

Επιτρέψτε μου να σας θυμίσω ότι η δημόσια συζήτηση και οι αποφάσεις για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα δημιούργησαν ένα τρομακτικό κλίμα στην Ελλάδα.

Η ανασφάλεια, οι φήμες, ο διεθνής τύπος, οι αντικρουόμενες δηλώσεις αξιωματούχων κρατών-μελών, η συζήτηση περί χρεοκοπίας και εξόδου από το ευρώ ήταν το αποτέλεσμα αυτού.

Αυτό επηρέασε άμεσα και την πραγματική οικονομία, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις, την πίστη και το αίσθημα εμπιστοσύνης, τη θέληση του Ελληνικού λαού να αντέξει τις θυσίες αλλά και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Αυτό επίσης ενίσχυσε την άποψη ότι η Ελλάδα χρειαζόταν ένα νέο πρόγραμμα και διαγραφή του χρέους, αλλά και ταυτοχρόνως οδήγησε σε αυτό το συμπέρασμα.

Εξαιτίας αυτής της αναστάτωσης και του γεγονότος ότι πλέουμε σε αχαρτογράφητα νερά, και παρά το γεγονός ότι οι όροι του αρχικού προγράμματος στήριξης και προσαρμογής βελτιώθηκαν σημαντικά το Μάρτιο, τον Ιούλιο και τον Οκτώβρη, αγωνιστήκαμε στην Ελλάδα να επανέλθουμε σε ορθή πορεία. Και τώρα βρισκόμαστε στο σωστό δρόμο και οι Έλληνες έκαναν και πάλι μεγάλες θυσίες για να το εξασφαλίσουν.

Αυτός είναι και ο λόγος που πάντα πίστευα και δήλωνα ότι μια κυβέρνηση που με ευρύτερη υποστήριξη πέραν της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας της θα ήταν αναγκαία για αυτή τη μεγάλη εθνική προσπάθεια.

Και αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί είτε με μια κυβέρνηση συνεργασίας είτε με ένα δημοψήφισμα που θα κινητοποιούσε τους πολίτες μας.

Τον Ιούνιο πρότεινα το σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού αλλά οι τότε προσπάθειές μου απέβησαν άκαρπες.

Στις Κάννες, μετά την πρότασή μου για τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος για τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 26-27 Οκτωβρίου, κατέστησα σαφέστατο ότι μόνο αυτές οι δυο επιλογές μπορούσαν να εγγυηθούν την πλήρη εφαρμογή των αποφάσεων μας και ταυτοχρόνως να

εγγυηθούν τη συμμετοχή μας στην Ευρωζώνη.

Για να επιτευχθεί αυτό, ήταν αναγκαίο είτε ένα δημοψήφισμα, είτε μια κυβέρνηση που θα τη στήριζε ένας ευρύτερος συνασπισμός κομμάτων, συμπεριλαμβανομένου του κόμματος της μείζονος αντιπολίτευσης.

Μετά από διαπραγματεύσεις, σχηματίστηκε, όπως γνωρίζετε, κυβέρνηση συνεργασίας με τα κόμματα της Ν.Δ και του ΛΑΟΣ, υπό την πρωθυπουργία του κ. Λουκά Παπαδήμου.

Αν και το ΠΑΣΟΚ διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή των Ελλήνων, έκρινα αναγκαία τη δημιουργία αυτού του συνασπισμού προκειμένου να διασφαλίσουμε την υλοποίηση του φιλόδοξου προγράμματος μας τόσο προς τον ελληνικό λαό αλλά και τους Ευρωπαίους πολίτες και τις κυβερνήσεις που επέδειξαν την αλληλεγγύη τους προς εμάς.

Ο σχηματισμός της νέας κυβέρνησης επιτρέπει στη χώρα μας να προχωρήσει στα απαραίτητα βήματα για την υλοποίηση της απόφασης της 26-27 Οκτώβριου καθώς και των συναφών πολιτικών που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση και πηγάζουν από αυτή. Στηρίζουμε πλήρως τη σημερινή κυβέρνηση στην υλοποίηση αυτών των καθηκόντων της.

Πιστεύουμε ότι η άμεση υλοποίηση του πακέτου αυτού εξυπηρετεί τα μέγιστα το συμφέρον του Ελληνικού λαού και της Ευρωζώνης συνολικά.

Τέλος, επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι η Ελλάδα διαθέτει τεράστιες δυνατότητες: γεωργία, υδατοκαλλιέργειες, τουριστική βιομηχανία, εμπορική ναυτιλία, υπηρεσίες στους τομείς της υγείας, του πολιτισμού, της παιδείας και υπηρεσίες του χρηματοπιστωτικού τομέα για νέα πεδία όπως πράσινη ενέργεια, ηλιακή, αιολική και γεωθερμική, αλλά και για έργα που αφορούν τις ανανεώσιμες πηγές όπως το «Ήλιος» που στηρίζουν και οι αποφάσεις που λάβαμε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα και μπορεί να πετύχει ανάπτυξη, απασχόληση και μια ανταγωνιστική και βιώσιμη οικονομία.

Ευρισκόμενη σε μια περιοχή αλλαγών, στο σταυροδρόμι των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής μιας πολλά υποσχόμενης Αραβικής Άνοιξης, η Ελλάδα συνεχίζει να αποτελεί σταθερό εταίρο στο πλαίσιο της Ευρωζώνης συμβάλλοντας στις κοινές μας αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της κοινωνικής συνοχής, της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, της ειρήνης και της ευημερίας.

Η επένδυση της Ευρώπης στην Ελλάδα του σήμερα δεν αποτελεί επένδυση στην Ελλάδα του πρόσφατου παρελθόντος αλλά στην Ελλάδα του μέλλοντος και στις ελπίδες όπως και την αποφασιστικότητα του Ελληνικού λαού. Πιστεύω ειλικρινά ότι η επένδυση αυτή αξίζει της

εμπιστοσύνης σας και της εμπιστοσύνης των λαών σας.